Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry **www.sakl.fi**
Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf **sakl@sakl.fi**

Lapinjärvi 5.6.2018

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Viite E /2018 Vp.

Lausunto: Kansainvälisen merentutkimusneuvoston (ICES) suositukset vuoden 2019 TAC:sta Itämeren kalakannoille (E-kirje)

Suomen Ammattikalastajaliitto (SAKL) toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä

Kun kalataloushallinto ja poliitikot ovat nykyisessä järjestelmässä siirtäneet kiintiöiden asettamista koskevan tosiasiallisen päätöksenteon suurimmaksi osaksi tutkijayhteisölle, ja toisaalta kalastuselinkeinon vaikutusmahdollisuudet kiintiöiden asettamiseen ovat minimaaliset, olisi kanta-arvioiden laadun kehittämiseen ja parantamiseen jatkossa kiinnitettävä erityistä huomiota. Elinkeinon toimintaedellytykset perustuvat tähän. Kiintiösuosituksissa ja myös kiintiöiden asettamisessa kiinnitetään kestävyyden osalta huomiota ainoastaan biologisiin tekijöihin kun taas kalastuselinkeinon taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys jäävät kokonaan huomioimatta. Pidämme myös valitettavana, että luottamukseen perustuva yhteistyö ja informaation jakaminen on niin vähäistä, jopa jossain kohtaa olematonta, kalantutkimuksen ja elinkeinon välillä.

Kanta

Liitto tukee EU17 kalastusjaoston käsiteltyä valtioneuvoston kantaa alla olevin huomautuksin ja painotuksin.

Kanta-arvioiden osalta toteamme erityisesti:

<u>Lohi</u>

Vaikka lohikantoja on hoidettu noin 20 vuoden aikana ammattikalastusta koskevilla kovilla rajoitustoimilla on lopputulos elinkeinon kannalta surkea – kiintiöt sen kun laskevat. **Tilanne lohikiintiöitä koskevassa päätöksenteossa on kaupallisen kalastuksen ja yksittäisen kalastajan kannalta täysin toivoton**. Vaikka lohikannoissa etenkin pohjoisilla merialueilla jo pitkään on nähty positiivista kehitystä, tämä ei mitenkään näy kaupallisen kalastuksen kiintiöissä. Tämän vuoden tutkijoiden laatimassa arviossa raportoimattoman ja väärinraportoidun osuus on jostain syystä jälleen rajusti noussut.

On myös kyseenalaistettava tapa, jolla tietyllä prosenttiosuudella vähennetään raportoimattomat ja väärinraportoidut lohet kaupallisen kalastuksen kalastusmahdollisuuksista. Kalastusmahdollisuuksien lisääntyessä kannan myönteisen kehityksen johdosta, myös raportoimattomien ja väärinraportoitujen kappalemäärät tällöin nousevat. Laskentatapa ei huomioi, että kiintiö kasvaessa myös houkutus olla raportoimatta laskee. Ministeriö tekee myös saman virheen omassa perusmuistiossaan.

Jos ICES:n arvio raportoimattomasta ja väärinraportoidun saaliin osuudesta pitää paikkaansa, on **EU:n valvontajärjestelmä epäonnistunut täysin ja siihen kaadetut mittavat EU-varat ovat olleet rahan haaskausta**. Tilanne johtaa myös kiintiöitä koskevan suhteellisen vakauden periaatteen romuttumiseen. On täysin kohtuutonta, että yksittäinen kalastaja Suomessa jää tämän tilanteen maksumieheksi kokonaiskiintiön pienentymisen vuoksi. Valvontajärjestelmän täydellinen pettäminen on jo vuosien aikana aiheuttanut mittavia rahallisia menetyksiä suomalaisille ammattikalastajille.

Suomen olisi voimakkaasti painostettava EU-komissiota, jotta komissio lopulta ryhtyisi toimiin erään Itämeren jäsenmaan raportoimattoman ja väärinraportoidun saalin lopettamiseksi. Kyseinen jäsenmaa olisi myös korvattava muiden maiden kalastajien rahalliset menetykset.

Lohikantojen TAC:t on asetettava vähintään tämän vuoden tasolle (molemmat lohikiintiöt).

Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakka

Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan kiintiö voimakas pienentäminen (-40 %) tulisi välttää. **Näin suuret vuosittaiset kiintiövaihtelut ovat elinkeinon kannalta hyvin ongelmallisia**. Vuosittainen vaihtelu tulisi pitää kohtuullisella tasolla.

SAKL puoltaa neuvonannossa olevan MSY pistearvon 0,28 käyttämistä, jolloin pienennys olisi 26 prosenttia.

Taloudelliset vaikutukset

Perustelumuistion arviot taloudellisista vaikutuksista ovat oikeansuuntaisia.

Suositusten mukaiset silakkakiintiöiden leikkaukset 2019 merkitsevät taloudellisesti vaikeata vuotta pelagiselle kalastukselle. Jalostusyrityksissä sekä kalajauhon ja rehun valmistuksessa raaka-aineen saatavuus heikkenee myös huomattavasti.

Toimijakohtaisen kiintiöjärjestelmään siirtyminen silakan, kilohailin ja lohen osalta tarkoittaa myös, että vuosittaiset kiintiövaihtelut kohtelevat eri kalastajia eri tavoin.

Lohen osalta maa- ja metsätalousministeriö kuitenkin kaunistelee todellista tilannetta. Pieni lohikiintiö ja aikasäätely rajoittavat monilajikalastukseen perustuvaa rannikkokalastuksen toimintaa ja kehittymistä, etenkin jos lohen nousu ajoittuu sopivien sääolojen vallitessa rajoitusajalle. Ministeriön toteamus ”säilyminen suunnilleen nykytasollaan”, eli tilanteen säilyminen edelleen surkeana, ei elinkeinon näkökulmasta mitenkään ole hyvä ja tavoiteltava tilanne.

Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry

Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry **www.sakl.fi**
Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf **sakl@sakl.fi**

Kim Jordas
toimitusjohtaja